

KONKURS LIGA NAUKOWA

Dolnośląski Konkurs Gimnazjalistów o Puchar Prezydenta Wrocławia

FINAŁ HUMANISTYCZNY

KLASYFIKACJA DRUŻYNOWA I INDYWIDUALNA

20 lutego 2007, godz. 11:00,
część rozgrywana w siedzibie Liceum Ogólnokształcącego Nr XIV im. Polonii Belgijskiej we Wrocławiu

wersja francuska

IMIONA I NAZWISKA CZŁONKÓW DRUŻYNY (czterech), na pierwszym miejscu Kapitan Drużyny:

1. .... 2. ....
3. .... 4. ....

IMIĘ I NAZWISKO OPIEKUNA DRUŻYNY (nauczyciel): .....

SZKOŁA: .....

Czas pracy: **90 minut** od zakończenia czynności organizacyjnych.

Dostęp do zasobów bibliotecznych i internetowych jest koordynowany przez asystenta drużyny.

Drużyna otrzymuje wszystkie wersje językowe (razem cztery arkusze), arkusz zawiera miejsce na brudnopis.

Odpowiedzi udzielamy w języku polskim (za wyjątkiem części F1).

Po zakończeniu konkursu jeden z kompletów (wybrana przez drużynę wersja językowa) jest zwracany do oceny a pozostałe komplety drużyna zabiera na pamiątkę ☺.

Polecenia do rozwiązania znajdują się jedynie w częściach C, E i F niniejszego arkusza:

A, B, D Teksty informacyjne i źródłowe z którymi należy się zapoznać - teksty w języku obcym lub polskim.

C. W tej części znajdują się pytania, na które musi odpowiedzieć drużyna: pytania C1, C2 (dwa pytania)

E. W tej części znajdują się pytania, na które musi odpowiedzieć drużyna: pytania E1, E2, E3, E4, E5, E6 (sześć pytań)

F. Problem do rozwiązania przez drużynę i pole F1 na streszczenie analizy w języku obcym

PUNKTACJA (wypełnia recenzent)

C1	C2	E1	E2	E3	E4	E5	E6	F	F1	Σ
max. 5 pkt	max. 5 pkt	max. 5 pkt	max. 5 pkt	max. 5 pkt	max. 5 pkt	max. 5 pkt	max. 5 pkt	max. 10 pkt	max. 10 pkt	max. 60 pkt

Niniejszy arkusz zawiera **8 stron** (proszę sprawdzić, czy wszystkie strony zostały prawidłowo skopiowane).

Życzymy Wam dobrej zabawy i sukcesów w konkursie **Liga Naukowa**.

www.liganaukowa.pl

POWODZENIA !

A.

Przeczytajcie uważnie poniższy tekst w języku obcym. Po przeczytaniu tekstu przejdźcie do części B.

Le Mythe d'Orphée dans la culture

Par le mot mythe, on désigne un récit qui exprime les croyances d'une société. Ce sont des histoires enracinées dans la culture dont les sujets sont entre autres des affaires humaines, des soucis de l'homme, ses espoirs, triomphes, défaites. Ce qui est incertain, incompréhensible reçoit sa forme dans le mythe. Les mythes constituent un élément inséparable de la culture des peuples primitifs – ils marquaient la particularité d'une société, exprimaient des émotions de l'homme, désignaient des mœurs. Dans les mythes, on a fixé les modèles de comportements humains. Des métaphores, symboles jouent un rôle essentiel dans les récits mythiques car le mythe n'exprime pas directement le sujet.

On décrit les mythes de toutes les façons, p.ex. comme des légendes, des contes. Ethnologue et connaisseur de religion remarquable, Bronisław Malinowski a constaté que le mythe : *exprime, enrichit et codifie des croyances, protège et renforce la morale (...) comprend des règles pratiques par lesquelles l'homme devrait se laisser guider. Le mythe est alors un élément vital de la civilisation humaine (...). Il est (...) un document de la foi primitive et de la sagesse morale.*

Dans la culture des héros mythiques ont persisté, des images durables et des motifs littéraires proviennent des mythes. Orphée est l'un des héros de l'ancienne réalité mythique. L'histoire émouvante d'un grand chanteur, qui savait charmer avec son chant des plantes, des animaux, émouvoir des dieux, était sans doute très connu dans le monde antique car son prénom apparaît dans les œuvres des grands auteurs, p.ex. chez Euripide (un tragique grec) et chez Ovide (un poète romain).

Les connaisseurs de la culture sont d'accord que dans le mythe d'Orphée les trois grands sujets se mêlent :

- a) le chanteur – le poète grâce à son art possède le pouvoir sur la nature,
- b) le voyage de l'homme dans l'autre monde,
- c) l'amour plus fort de la mort.

Au XXe siècle, il a apparu bien des œuvres qui traitent le sujet d'Orphée, p.ex. Józef Wittlin (un romancier polonais) en parlant d'Orphée rappelle des expériences collectives étant l'effet des événements du XXe siècle. Aleksander Watt (un poète polonais) parle de son sort individuel qui à la fois constitue le sort de chacun de nous.

B.

Przeczytajcie uważnie poniższy tekst w języku obcym. Po przeczytaniu przejdźcie do części C.

Robert Graves

Orphée

Les Mythes Grecs

Orphée, fils du roi de Thrace Œagre et de la muse Calliope, était le plus célèbre poète et musicien de tous les temps. Apollon lui a offert une lyre et les Muses lui ont appris à en jouer de telle manière qu'il charmait non seulement des animaux sauvages mais il faisait bouger, au son de sa musique, des arbres et des roches. (...) a épousé Eurydice, appelée par certains Agriope, et s'est installé en Thrace. Un jour (...) Eurydice (...) a marché sur un serpent et est morte de sa morsure, mais Orphée est courageusement descendu au Tartare, (...) après s'être trouvé sur place, (...) il a charmé, avec sa musique, Charon, le chien Cerbère et les trois juges morts (...). Il a aussi conquis le cœur du cruel Hadès et celui-ci l'a laissé repartir avec Eurydice sur terre. Hadès lui a donné une seule condition : Orphée ne se retournerait pas tant qu'Eurydice se serait pas revenu sur terre. Eurydice suivait Orphée dans des couloirs sombres, guidée par les sons du lyre, et lui s'est retourné après qu'il était arrivé dans la lumière du jour et ainsi il l'a perdue pour toujours.

MIEJSCE NA NOTATKI I BRUDNOPIS

C. patrz teksty w języku obcym w częściach **A i B, str. 2**
(w częściach C1 - C2 odpowiadamy po polsku)

C1. Co łączy zapis Owidiusza z rekonstrukcją Gravesa zawartą w *Mitach greckich*?

.....

.....

.....

.....

.....

C2. Co różni fragment *Przemian* Owidiusza z odpowiednim zapisem u Gravesa?
patrz również materiały źródłowe w części **D, str. 4**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

część D - verte

D. Materiały źródłowe.

Owidiusz Naso (poeta rzymski)

Przemiany

(fragment)

Gdy tak śpiewa, (...)
Nawet i władcy piekieł serce się rozczuła.
Wzywają Eurydyki; między dusz natłokiem
Stojąc, raniona wolnym zbliżała się krokiem.
Otrzymał żonę Orfej pod warunkiem przecie,
Że się nie ma oglądać aż na górnym świecie;
Inaczej Eurydykę utraci na wieki.
Wśród milczenia głuchego szli na świat daleki
Droga ciemna i mgłami zaległa gęstemi.
I już się mieli wkrótce wydostać z podziemi,
Gdy trwożny, czyli za nim idzie Eurydyka,
Oglądnie się Orfeusz – a wtem żona znika.
(...)
I zapada się znowu w smutne śmierci kraje.

Aleksander Wat

Wiersz ostatni

Schodzenie
schodzenie
ciągle schodzenie
I żebym to ja sam!
w zaciszu, po ciemku.
Te przede mną, za mną
obok nogi
przeganiają
ten sam stukot butów, to dudnienie
w metro Chatelet?
Tylko jeden nieruchomy
beznogi akordeonista charon.
I gdzie ja się zabłąkałem?
Eurydyce? Eurydyce!
Schodzenie
Schodzenie
ciągle schodzenie
ciągle w dół
schodzenie
a jutro stwierdzą
to tylko trzy łokcie pod ziemią

Józef Wittlin

Orfeusz w piekle XX wieku

(fragment)

Mityczny Orfeusz śpiewem swym dzikie bestie ugłaskał, iż przycupnęły do jego stóp, i pokornie jego pieśni słuchały. Dzisiejszy Orfeusz nie ma już tej mocy. Nie potrafi nawet poskromić dzikiej bestii zamkniętej w klatce ludzkiego serca. Niczyja pieśń nie powstrzymała od wybuchu wulkanów ludzkiej nienawiści, nie zamknęła armatom ich paszcz, nie unieruchomiła tanków, nie przeszkodziła bombom zapalać miasta. Niczyja pieśń nie rozsadziła komór gazowych, nie zmiotła z powierzchni ziemi: Dachau i Bergen - Belsen, Oświęcimia, Majdanka i Treblinki. Piekło mitycznego Orfeusza znajdowało się pod ziemią. To był Hades, gdzie mieszkali umarli. Piekło dzisiejszych Orfeuszów – ach, nadto dobrze je znamy – to ziemia, zamieszkiwana przez żywych ludzi. Nasi Orfeusze, poeci bez lir i muzycy bez władzy, też niekiedy wyrrywają nam dusze z piekła, w którym żyjemy. Ale głos ich jest za wąty, żeby mógł zagłuszyć zabójczy łoskot doczesności, piekielny ryk morderczych maszyn.

Czesław Miłosz

Orfeusz i Eurydyka

(fragmenty)

I Hermes przyprowadził Eurydykę.
Twarz jej nie ta, zupełnie szara,
Powieki opuszczone, pod nimi cień rzęs.
Posuwała się sztywno, kierowana ręką
Jej przewodnika. Wymówić jej imię
Tak bardzo chciał, zbudzić ja z tego snu.
(...)
Ruszyli. Najpierw on, a za nim, ale nie zaraz,
Stukanie jego sandałów i drobny tupot
Jej nóg spętanych suknią jak całunem.
Stroma ścieżka po górę fosforyzowała
W ciemności, która była jak ściany tunelu.
Stawał i nasłuchiwał. Ale wtedy oni
Zatrzymywali się również, nikłe echo.
Kiedy zaczynał iść, odzywał się ich dwutakt,
Raz, zdawało mu się, bliżej, to znów dalej.
Pod jego wiarą urosło zwątpienie
I oplatało go jak chłodny powój.
Nie umiejący płakać, płakał na utratą
Ludzkiej nadziei na z martwych powstanie,
Bo teraz był jak każdy śmiertelny,
Jego lira milczała i śnił bez obrony.
Wiedział, że musi wierzyć i nie umiał wierzyć.

E. patrz materiały źródłowe w części **D**, str. 4:
(w częściach E1 - E6 odpowiadamy po polsku)

E1. Do jakiej idei wyrażonej w micie Orfeusza odwołał się Józefa Wittlin?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**E2. Jak należy rozumieć stwierdzenie (tekst J. Wittlina), że:
*Piekło dzisiejszych Orfeuszów to ziemia, zamieszkiwana przez żywych ludzi?***

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

E3. Jakie elementy mitu Orfeusza można odnaleźć w *Wierszu ostatnim* Aleksandra Wata?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

E4. Jak należy rozumieć w świetle rozważań o Orfeuszu tytuł wiersza Aleksandra Wata?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

E5. Jak należy rozumieć metaforę zawartą w utworze Miłosza *Orfeusz i Eurydyka*:
Pod jego wiarą urosło z wątpienie
I oplatało go jak chłodny powój.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

E6. Poemat Miłosz o Orfeuszu i Eurydyce przynosi rozważania o śmierci, wierze i nadziei. Jak należy rozumieć to stwierdzenie? Rozwiń myśl.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

